

Сънародник

Брой
Číslo **4**

Krajaň

Октомври - Декември
Október - December **2021**

„Шегите, които Бог си прави“ в Братислава

По българските следи в Хронски Бенядик и Естергом

„Лешникотрошача“ в Словакия народен театър

„Žarty ktoré si z nás Boh robí“ v Bratislave

Po bulharských stopách v Hronskom Beňadiku a Ostrihome

Luskáčik v Slovenskom národnom divadle

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

„ШЕГИТЕ, КОИТО БОГ СИ ПРАВИ“ В БРАТИСЛАВА

На 27 октомври в театър „Мала сцена“ българската общност имаше възможност да се наслади на авторския комедиен моноспектакъл „Шегите, които Бог си прави“ на Димитър Бакалов, изигран от самия него. Българският културен съюз е организатор на събитието, което е част от проекта „Фестивал на българската култура и изкуство“. Страхотно забавното представление, продължило почти два часа, успя да ни върне, макар и за малко, в пределите на България и да отвори за нас вратите на дома на едно „нормално“ българско семейство.

Димитър Бакалов внесе разяснения по редица теми: защо и с какво мъжете се различават от жените, защо имаме различно отношение към семейния живот, децата и секса. Тяхната интерпретация накара всички ни да погледнем реалността от забавната ѝ страна, но през призмата на Божието чувство за хумор. Актьорът ни накара да се надсмеем над рутината, дори и над самите себе си.

Главните герои в неговите истории бяха жена му, Райна, и неговите две деца, Иван и Мария (да, точно така!), с които е натрупал най-различни преживявания, истории, най-обикновени ежедневни случки от семейния им живот. Те са колкото обикновени и рутинни, толкова и абсурдни, смешни, нетърпими и той ги описва с огромна доза самоирония.

Всеки един от зрителите в залата може би успя да види себе си в ситуациите, които Димитър представяше, и утвърдително и със скрита усмивка или явен смях да си каже наум „И аз правя така!“.

„ŽARTY KTORÉ SI Z NÁS BOH ROBÍ“ V BRATISLAVE

Bulharská komunita mala 27. októbra v Divadle Malá scéna možnosť vychutnať si autorskú komediálnu one-man show „Žarty, ktoré si z nás Boh robí“ v podaní Dimitara Bakalova. Bulharský kultúrny zväz bol organizátorom podujatia, ktoré bolo súčasťou projektu „Festival bulharskej kultúry a umenia“. Skvelé zábavné predstavenie, ktoré trvalo takmer dve hodiny, nás dokázalo vrátiť, aj keď len na chvíľu, do Bulharska a otvorilo nám dvere do domu „normálnej“ bulharskej rodiny.

Dimitar Bakalov objasnil viacero tém: prečo a ako sa muži líšia od žien, prečo máme rozdielne postoje k rodinnému životu, deťom a sexu. Ich výklad nás všetkých prinútil pozerať sa na realitu jej zábavným

„Наистина ли мъжете / жените мислят така!“. Няколко пъти по време на представлението актьорът дори направи самата публика част от спектакъла, като задаваше въпроси, или директно помоли за помощ, за да отлепи вакуумната помпа от главата си.

Със своя моноспектакъл Димитър Бакалов ни остави засмени и доволни от видяното, замислени в собствените ни спомени, в тези на приятелите ни или на родителите ни, а също и щастливи, че за пореден път се докоснахме до част от българското (комедийно) изкуство.

Автор: **Кристина Мутафова**

УСИЛЕНА ПОДГОТОВКА ЗА СЪСТЕЗАНИЯТА ПО ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА

Месец март... Връщам времето назад и си спомням за подготовката за Европейското първенство по художествена

спôсобом, но cez prizmu božieho zmyslu pre humor. Herec nás prinútil rozosmiať sa nad rutinou, dokonca aj nad nami samými.

Hlavnými postavami jeho príbehov boli jeho manželka Rajna a jeho dve deti Ivan a Mária (áno, je to tak!), s ktorými nazbieral množstvo zážitkov, príbehov, najobvyčajnejších každodenných udalostí ich rodinného života. Sú rovnako obyčajné a rutinné, ako aj absurdné, vtipné, netolerantné a opisuje ich s veľkou dávkou sebaíronie.

Každému z divákov v sále sa možno podarilo nájsť v situáciách, ktoré Dimitar prezentoval, a kladne a so skrytým úsmevom či zjavným smiechom si v duchu povedať „Ja to tak tiež robím!“, „Naozaj tak muži/ženy rozmýšľajú?!“. Herec niekoľkokrát počas predstavenia dokonca začlenil divákov do predstavenia tým, že kladol otázky alebo priamo požiadal o pomoc pri zložení vákuovej pumpy z hlavy.

Dimitar Bakalov nás so svojou one-man show zanechal usmiatech a šťastných z toho, čo sme videli, zamyslených vo vlastných spomienkach, spomienkach na našich priateľov či rodičov, a tiež šťastných, že sme sa opäť dotkli niečoho z bulharského (komediálneho) umenia.

Autorka: **Kristína Mutafová**

ZINTENZÍVNEŇÁ PRÍPRAVA NA SÚŤAŽE V MODERNEJ GYMNASTIKE

Marec ... Vraciam sa v čase a spomínam na prípravu na majstrovstvá Európy v

rytmickej gymnastike vo Varne. Cez čo všetko si prešla slovenská reprezentácia v gymnastike, aby sa mohla zúčastniť. Som nekonečne vďačná za podporu Bulharskej federácie gymnastiky a klubov „Levski“, „Sofia Sport“ a „Fenix“, ktoré nám poskytli haly s vysokými stropmi a kobercami a pozvali nás zúčastniť

гимнастика във Варна. През какво ли не мина словашкият национален отбор по художествена гимнастика, за да участва. Безкрайно съм благодарна за подкрепата на Българската федерация по художествена гимнастика и клубовете „Левски“, „София спорт“ и „Феникс“, които ни осигуриха зали с високи тавани и килими и ни поканиха да участваме в състезания. Последните две години бяха много тежки за всички нас. Ковид пандемията взе много от спорта...

Словакия от дълги години не беше участвала на европейско първенство с два ансамбъла – жени и девойки. Подготовката не беше лесна. До началото на декември 2020 г. ковид мерките все още ни позволяваха да тренираме, но за жалост, от 10 декември до началото на февруари залите бяха затворени и трябваше да се подготвяме онлайн. След това Словашката федерация по художествена гимнастика организира за всички национални състезатели спортни лагери в Шаморин. Това беше много добро

sa súťaží.

Posledné dva roky boli pre nás všetkých veľmi ťažké. Covid pandémie vzala veľa zo športu ... Slovensko sa dlhé roky nezúčastnilo na európskom šampionáte s dvoma súbormi - ženským aj dievčenským. Príprava nebola jednoduchá. Do začiatku decembra 2020 nám covid opatrenia umožňovali trénovať, ale bohužiaľ, od 10. decembra do začiatku februára boli haly zatvorené a museli sme sa pripravovať online. Potom Slovenská gymnastická federácia zorganizovala pre všetkých národných športovcov športové tábory v Šamoríne. Bolo to veľmi dobré rozhodnutie, lepšie ako online tréning, ale bohužiaľ, tamojšie telocvične nemali podmienky na tréning rytmickej gymnastiky. Na precvičovanie našich rutín sme potrebovali halu s vysokým stropom. Sledovala som situáciu v Bulharsku a v jednom momente vysvitlo, že tam už fungujú normálne tréningy v telocvičniach.

Dokonca kluby organizujú súťaže. Vyrástla som v klube Levski (dalo by sa povedať, že toto bol môj prvý domov), ktorého vedenie bolo mimoriadne otvorené nám pomôcť. Dokonca sme dostali možnosť zúčastniť sa interných súťaží klubu. Zúčastnili sme sa s oboma súbormi „Turnaja Fenix“. Stres pre naše slovenské dievčatá bol veľký. Nesúťažili viac ako rok. Robili chyby, ale predvádzali veľmi dobré výkony a to ma príjemne prekvapilo.

Mojím cieľom bolo, aby sa dievčatá zoznámili s

решение, по-добро от онлайн тренировките, но за съжаление, там залите нямаха условия за тренировки по художествена гимнастика. За

да упражняваме съчетанията си, ни трябваше зала с висок таван. Следях събитията в България и в един момент стана ясно, че там вече нормално се провеждат тренировки в зали. Дори клубовете организират състезания. Израснала съм в клуб „Левски“ (май това е първият ми дом), чието ръководство беше и з к л ю ч и т е л н о отворено да ни помогне. Получихме възможност дори да участваме на вътрешни състезания на клуба. Участвахме с двата ансамбъла на „Феникс

турнир“. Стресът за нашите словашки момичета беше голям. Не бяха се състезавали повече от година. Допускаха грешки, но се представиха много добре и това приятно ме изненада. Целта ми беше момичетата да се запознаят с тренъори, да се приспособят към зали, отговарящи на състезателните изисквания. Знаем колко велики български тренъори и клубове има. От всички тях състезателките имаха възможност данаучат по нещо.

През втората половина на месец март бяхме в „София спорт“. Разликата след ползотворните тренировки вече беше очевидна за момичетата. Сега трябваше максимално да се научим да играем без грешки, защото в началото на април беше Световната купа по художествена гимнастика в София. Тренировките вървяха добре, но беше

красу bulharskej rytmickej gymnastiky. Som skutočne vďačná za všetku podporu a organizáciu zo strany oboch federácií - slovenskej a bulharskej, za možnosť pripravovať sa v Bulharsku celý mesiac na účasť na európskom šampionáte.

Marec určite zostane v našich spomienkach so silnými zážitkami. Tréneri a športovci boli neustále spolu. Stala sa z nás jedna veľká rodina. Pomáhali sme si v časoch, keď to bolo náročné. Zvlášť pre dievčatá, ktoré neboli zvyknuté byť tak dlho mimo svojich rodičov. Večer sme analyzovali tréning, pozerali sme videá z tréningu a ak sme mali čas a energiu, hrali sme rôzne hry.

Potešilo ma stretnutie so slovenským veľvyslancom v Bulharsku, ktorý sa stretol s nami trénermi a zaujímal sa, či je s dievčatami všetko v poriadku. Dokonca prišiel navštíviť klub „Levski“, aby ich pozdravil a pred súťažou

много трудно да догоним всички останали отбори. Имахме страхотна подкрепа от треньори и деца, които ни поддържаха и аплодираха на вътрешните контролни състезания. Нашите момичета намериха нови приятели, видяха и усетиха българската култура, почувстваха духа и красотата на българската художествена гимнастика.

Наистина съм благодарна за цялата подкрепа и организация от страна на двете федерации – словашката и българската, за възможността цял месец да се подготвяме в България, за да участваме на Европейското първенство. Определено месец март ще остане в спомените ни със силни преживявания. Треньори и състезателки бяхме непрекъснато заедно. Станахме едно голямо семейство. Помагахме си взаимно в моментите, когато беше трудно. Особено за девойките, които не бяха свикнали да бъдат толкова дълго време далеч от родителите си. Вечер правехме разбор на тренировката, гледахме видеа от тренировките и ако имахме време и сили, играехме различни игри.

Останах възхитена от срещата със словашкия посланик в България, който разговаря с нас, треньорките, и се интересуваше дали всичко е наред с момичетата. Той дори дойде на посещение в клуб „Левски“, за да ги поздрави и да им вдъхне сили преди състезанието.

Всичко това, което се случи през март месец, за мен беше трамплин и силна мотивация. Когато бях на родна земя, се заредих с нови сили и надежди за словашките ми момичета. Дори успях да видя семейството си, домашните ни любимци Арго и Тинчо и приятели. Един незабравим спомен от България, която ми липсва.

Автор: **Адела Димова**

България беше първият ни лагер в чужбина, където участвахме и на първото си състезание. Цели две седмици бяхме настанени заедно с девойките в спортен интернат по художествена гимнастика. Тук са живеели и българските национални състезателки, известни по цял свят. В залата имаше 3 гимнастически зони, на разположение ни бяха и балетни зали. Имахме и време за възстановяване между тренировките. В края на лагера участвахме в състезание, което за нас беше от полза за в бъдеще. След състезанието българските треньорки подобриха и увеличили трудността на съчетанията. Напуснахме България, обогатени с много нови преживявания и по-добре подготвени за други състезания.

Ансамбъл по художествена гимнастика – жени

В България се чувствахме добре, въпреки че един месец бяхме без семействата си. Имахме усилни тренировки, които ни помогнаха да се подготвим за състезанията. Понякога бяхме уморени, но имахме и няколко почивни дни. Първите 2 седмици бяхме настанени в интерната, където се провеждаха и

их мотивирали. Всетко, čo sa stalo v marci, bolo pre mňa odrazovým mostíkom a silnou motiváciou. Keď som bola vo svojej domovine, nabrala som nové sily a nádej pre svoje slovenské dievčatá. Dokonca sa mi podarilo vidieť svoju rodinu, našich domácich miláčikov Arga a Tinča a priateľov. Nezabudnuteľná spomienka z Bulharska, ktorá mi chýba.

Autorka: **Adela Dimova**

Bulharsko bolo naším prvým zahraničným sústredením, kde sme zažili aj našu prvú súťaž. Celé dva týždne sme boli spolu s juniorkami ubytované na internáte pre moderné gymnastky. Na tomto internáte kedysi bývali bulharské reprezentantky známe po celom svete. V hale boli 3 gymnastické plochy a mali sme k dispozícii aj baletné miestnosti. Medzi tréningami sme mali zabezpečenú regeneráciu. Na konci tohto sústredenia sme mali ako vyvrcholenie súťaž, ktorá nám pomohla ako dobrá skúsenosť do budúcnosti. Po tejto súťaži nám bulharské trénerky vylepšili zostavy a zvýšili ich obtiažnosť. Z Bulharska sme odchádzali obohatení o veľa nových skúseností a lepšie pripravení na ďalšie súťaže.

Ансамбел жени

V Bulharsku sme sa cítili dobre aj napriek tomu, že sme tam boli mesiac bez rodiny. Mali sme ťažké tréningy, ktoré boli potrebné a pomohli nám v príprave na súťaže. Občas sme už boli unavené, ale mali sme aj pár dní voľno. Prvé 2 týždne sme boli ubytované priamo v telocvični, čo bolo super. Izby boli síce trochu menšie, ale to nám nevadilo. Počas prestávok medzi tréningami sme sa stíhali aj učiť, alebo sme chodili von na čerstvý vzduch. Potom sme sa na jeden týždeň presťahovali do nového pekného hotela. Posledný hotel bol najväčší a boli tam ubytované skoro všetky krajiny. Súťaž Sofia Cup bola naša prvá skúsenosť veľkej súťaže. V hale bola úplne iná atmosféra ako na slovenských súťažiach. Po tejto súťaži sme sa snažili pridávať body do zostavy. Najdôležitejšou súčasťou tohto pobytu v Bulharsku boli trénerky, ktoré nám vo všetkom pomohli a nevzdávali to s nami, ale aj veľa iných vecí. Bol to veľmi dobrý zážitok aj so super kolektívom a taktiež tam bolo veľa zábavy a dobrých spomienok.

тренировките, и това беше страхотно. Стаите не бяха много големи, но това нямаше значение. През почивките между тренировките успяхме да учим или излизаме навън на чист въздух. След това за една седмица се преместихме в нов, хубав хотел. В него бяха настанени състезателките от почти всички държави участнички. Турнирът за Купата на София беше първото ни голямо състезание. В залата цареше съвсем различна атмосфера в сравнение със словашките. След турнира се опитахме да добавим точки към състава. Важно място от престоя ни в България заемаха тренъорките, които ни помагаша във всичко и не се предаваха. Това беше страхотно преживяване с невероятни хора и много забавления, от което ще ни останат хубави спомени.

Ансамбъл по художествена гимнастика – девойки

Ansambel dievčatá

ПО БЪЛГАРСКИТЕ СЛЕДИ В ХРОНСКИ БЕНЯДИК И ЕСТЕРГОМ

За седемдесет и втори пореден път административното ръководство и жителите на Хронски Бенядик заедно с българската общност в Словакия, организирана от председателя на Българския културен съюз Деница Секуличка, и официални лица от Посолството на Р България – Н.Пр. Васил Петков, консул Габриела Примова, директорът на БКИ Ваня Радева, както и и.д. директор на Българското училище в Братислава Радмила Илиева и български учители почетоха паметта на четирима български герои.

Както е известно, в Словашкото народно въстание от 1944 – 1945 г. се включват български градинари и студенти. Някои от тях никога не завършват образованието си и не се завръщат по родните си места в България. Нитранската партизанска бригада, в която вземат участие студентите Димитър Тодоров, Еню Игнатов, Сейко Даскалов и Стоян Стоянов, е обсадена от немските войски. Партизаните успяват да се измъкнат,

PO BULHARSKÝCH STOPÁCH V HRONSKOM BEŇADIKU A OSTRIHOME

Už po sedemdesiatyduhýkrát za sebou administratívne vedenie a obyvatelia Hronského Beňadiku spolu s Bulharskou komunitou na Slovensku, ktorú organizuje predsedníčka Bulharského kultúrneho zväzu Denica Sekulička, a predstavitelia Veľvyslanectva Bulharskej republiky - JE. Vasil Petkov, konzulka Gabriela Primová, riaditeľka BKI Vanya

Radeva, ako aj vykonávajúca činnosť riaditeľky bulharskej školy v Bratislave Radmila Ilieva a bulharskí učitelia si uctili pamiatku štyroch bulharských hrdinov.

Ako je známe, Slovenské ľudové povstanie v rokoch 1944-1945 zahŕňalo bulharských záhradníkov a študentov. Niektorí z nich nikdy nedokončili vzdelanie a nevrátili sa do svojich rodných miest v Bulharsku. Nitrianska partizánska brigáda, ktorej sa zúčastnili študenti Dimitar Todorov, Enyu Ignatov, Seiko Daskalov a Stojan Stojanov, bola obklúčená nemeckými jednotkami. Partizánom sa podarilo utiecť, no v blízkosti tečúcich vôd rieky Hron, kde zahynulo mnoho bojovníkov za slobodu, nasledovalo nové obliehanie a nepriateľská

но следва нова обсада и неприятелски огън край придошлите води на река Хрон, в която намират смъртта си много от бойците за свобода. Сред тях са и четиримата български младежи. В тяхна чест в центъра на Хронски Бенядик е издигнат паметник, а гробът им вече десетилетия старателно се поддържа от местното население.

Пред събралото се множество на площада на селото зам.-кметът Карол Бандзи, посланик Васил Петков и Деница Секуличка изказаха своята почит към подвига на българските партизани и надежда, че той няма да бъде забравен. Изрази се увереност, че в българско-словашките взаимоотношения винаги ще господства дух на разбирателство и приятелство. В подготвената от домакините културна програма зазвучаха стихове и песни, посветени на загиналите партизани. Местният женски хор разчувства публиката с изпълнение на „Тих бял Дунав“ и други популярни български песни. След като химните на България и Словакия огласиха площада, в знак на признателност представителите на институциите и граждани поднесоха венци и цветя пред паметника на българските студенти. На гроба им присъстващите сведоха глави пред тяхната саможертва и спонтанно запяха Ботевите

па̀лба. Medzi padlými boli aj štyria bulharskí mladíci. Na ich počesť je v centre Hronského Beňadiku postavený pomník a o ich hrob sa miestne obyvateľstvo už desaťročia starostlivo stará.

Pred davom zhromaždeným na námestí obce zástupca starostu Karol Bandzi, veľvyslanec Vasil Petkov a Denica Sekulička vyjadrili úctu k činom bulharských partizánov a nádej, že sa na ne nezapadne. Bola vyjadrená dôvera, že v bulharsko-slovenských vzťahoch bude vždy prevládať duch porozumenia a priateľstva. V kultúrnom programe, ktorý pripravili hostitelia, odzneli básne a piesne venované padlým partizánom. Miestny ženský spevácky zbor rozhybal publikum vystúpením „Tichý biely Dunaj“ a ďalšími populárnymi bulharskými piesňami. Po odznení hymny Bulharska a Slovenska položili predstavitelia inštitúcií a občania na znak vďaky vence a kvety pred pamätníkom bulharských študentov. Pri ich hroboch prítomní sklonili hlavy pred ich sebaobetovaním a spontánne si zarecitovali Botevove verše z „Hadji Dimitar“: „Kto v boji za slobodu padne, ten neumiera“.

Milí hostitelia pozvali hostí na návštevu kláštorného komplexu „St. Benedikta“. Jeho zamestnanec porozprával zaujímavosti o založení kláštora v 11. storočí a o jeho činnosti v nasledujúcich storočiach.

стихове от „Хаджи Димитър“ „Тоз, който падне в бой за свобода, той не умира...“.

Л ю б е з н и т е домакини поканиха гостите да посетят манастирския комплекс „Св. Бенедикт“. Негов служител разказа интересни факти за основаването му през 11. век и за дейността на манастира през следващите столетия. В базиликата се съхранява ценна реликва – Божията кръв, която в края на 15. в. тук донесе крал Матиаш Корвин, дарена му от папа Павел II. По време на чумни епидемии и природни бедствия с нея се благославя населението. В началото на ковид епидемията за първи път от двеста години насам платното с Божията кръв е изнесено от реликвария. От борда на самолет, който минава над цяла Словакия, главният викарий на базиликата с реликвата в ръце отправя молитви и благославя народа.

В слънчевия следобед на 9 октомври българската общност се раздели с Хронски Бенядик с надеждата за бъдещи срещи и се отправи към Щурово, на границата с Унгария. По пътя групата спря в с. Биня, където разгледа единствената по рода си и една от най-старите ротонди в Словакия, построена в романски стил в началото на 13. век.

Мост над река Дунав разделя словашкия град Щурово с унгарския Естергом – древна столица и днешна архиепископска резиденция. На Дворцовия

В базиликата е уложена ценна реликва – Боžia кръв, ktorú sem koncom 15. storočia priniesol kráľ Matej Korvín, daroval mu ju pápež Pavol II. Počas morových epidémií a živelných pohrôm je ňou obyvateľstvo požehnané. Na začiatku Covid epidémie bolo prvýkrát po dvesto rokoch z relikviára vybrané plátno s Božou krvou. Z lietadla letiaceho nad Slovenskom sa hlavný vikár baziliky s relikviou v rukách modlil a žehnal ľuďom.

V slnečné popoludnie 9. októbra sa bulharská komunita rozišla s Hronským Beňadikom v nádeji na budúce stretnutia a zamierila do Štúrova na hranici s Maďarskom. Cestou sa skupina zastavila v obci Binja, kde navštívila jedinu svojho druhu a

jednu z najstarších rotúnd na Slovensku, postavenú v románskom štýle začiatkom 13. storočia.

Most cez rieku Dunaj oddeľuje slovenské mesto Štúrovo od maďarského Ostrihomu, starobylého hlavného mesta a dnešného arcibiskupského sídla. Na Palácovom vrchu sa nachádza najväčšia katedrála v Maďarsku, kde bol v roku 1000 korunovaný prvý uhorský kráľ Štefan I. Nachádza sa tu jeden z najväčších organov na svete a najväčšia olejomalba zobrazujúca Nanebovzatie Panny Márie. Bulharská komunita sa dozvedela, že nejaký čas boli v bazilike uchovávané relikvie sv. Ivana Rílskeho, no neskôr boli vrátené Bulharsku. Legenda hovorí, že keď kráľ Bela III. po jednej

хълм е разположена най-голямата катедрала в Унгария, където през 1000 г. е коронован първият унгарски крал Стефан I. Тук се намира един от най-големите органи в света, а също и най-голямото маслено платно, което изобразява Успение Богородично. Българската общност научи, че известно време мощите на св. Иван Рилски са се съхранявали в базиликата, но впоследствие са върнати отново в България. Легендата разказва, че когато крал Бела III след една от войните с Византия донася мощите в Естергом, архиепископът казва, че не познава такъв светец, в резултат на което онемява. След като моли светеца за прошка, проговаря, а кралят решава да върне мощите в София. Неслучайно празникът на свети Иван Рилски, 19 октомври, е обявен за Ден на българско-унгарското приятелство.

Изпълненият с много емоции и преживявания ден беше повод да си припомним и поучим от уроците на историята и за пореден път да се докоснем до българските следи в Централна Европа, които продължават да вдъхновяват и да ни карат да се гордеем с българския си произход.

Автор: **Миглена Михайлова-Паланска**

УСПЕХ НА БЪЛГАРСКИ ДЕЦА НА БИЕНАЛЕТО „ЕКС ЛИБРИС“

В периода 30.09. – 02.10.2021 г. в гр. Хлоховец се състоя 18-то издание на раздаването на наградите на художествения конкурс в областта на запазената марка Ex Libris Ad Personam. Организатори на събитието са местната управа на община Хлоховец, Регионалният музей, Съюзът на жените и редица основни и средни училища. В тазгодишното издание на конкурса под надслов „Имаме криле – летим!“ участваха 601 деца от Словакия и други европейски държави. В присъствието на журналисти, педагози, хора на изкуството, граждани и родители дипломати от

z vojen s Byzanciou priniesol relikvie do Ostrihomu, arcibiskup povedal, že takého svätca nepozná, v dôsledku čoho onemel. Po tom, čo svätca požiadal o odpustenie, prehovoril a kráľ sa rozhodol vrátiť relikvie Sofii. Nie náhodou je sviatok svätého Ivana Rílskeho, 19. október, vyhlásený za Deň bulharsko-maďarského priateľstva.

Deň plný emócií a zážitkov bol príležitosťou

zaspomínať si a poučiť sa z histórie a opäť sa dotknúť bulharských stôp v strednej Európe, ktoré nás naďalej inšpirujú a robia nás hrdými na náš bulharský pôvod.

Autor: **Miglena Mikhailova-Palanska**

ÚSPECH BULHARSKÝCH DETÍ NA BIENÁLE „EX LIBRIS“

V termíne 30.09. - 02.10.2021 sa v meste Hlohovec uskutočnil 18. ročník slávnostného odovzdávania cien výtvarnej súťaže v oblasti OZ Ex Libris Ad Personam. Organizátormi podujatia sú samospráva mesta Hlohovec, Regionálne múzeum, Únia žien a niekoľko základných a stredných škôl. V tohtoročnom ročníku súťaže s názvom „Máme krídla - lietame!“ sa zúčastnilo 601 detí zo Slovenska a

13-те европейски държави участнички връчиха наградите на младите графични на възраст от 6 до 15 години.

Дългогодишният председател на журито, академичният художник Карол Феликс, подчерта, че тазгодишното биенале се различава от предходните. Може би поради това, че децата бяха поставени за дълго в ограничителните условия на пандемията, тяхната фантазия се превръща в неочакван начин те да изразят своите мечти. Изненадващо е, че нивото на работите е дори по-високо от предходните години, въпреки недостатъчната помощ от страна на педагозите.

Българската участничка Арина Йорданова, ученичка в 8. клас в Гимназията за приложни изкуства „Св. Лука“, София, получи специалната награда на директорката на конкурса и член на журито г-жа Пекаровичова. Отличен е и нейният брат Никола от групата на най-малките.

„Изпитвам особена гордост, като извънреден и пълномощен посланик на Р България в Словацката република, че имам възможността да връча тези награди на талантливите деца, както и да откроя трите изложби – на младите участници в състезанието и на техните оценители – г-н Феликс с изложбата „Малки истории“ и г-жа Радослава Храбовска с „Рожби“. Не е важно кой на какъв език говори и от кой край на света идва, днес всички тук говорят на езика на изкуството. Потопете се в неговата магия! Пожелавам на творците нови висини в изкуството!“ С тези думи на българския посланик звърши поредното биенале на Ex Libris Ad Personam.

Автор: БКИ

дальших крајин Еуропы! За прítomности новинаров, педагогов, умелцов, обчанов а родицов, дипломати з 13 зúчastненых еурóпских крајин одовздáвали ocенения млáдым гرافي́ком во веку од 6 до 15 рокoв.

Длхорóчнá прedsedníчкa пороты, аkадемичкá вýtвaрничкá Carol Felix, zdóразнила, же тоhtорóчнé биенáле je инé акo тje прedчáádzajúce. Можно прето, же дeтi бoли дlhší чáс умиeстненé в обмeдзujúчих podmienkach пандéмиe, их fantázia sa прe них stáva nečakaným spôsobom, акo vyjadriť svoje sny. Úroveň прáч je прeкvapivo ešte vyššia акo по минulé рокы, а то аj napriek недостатóчnej помoci педагогов.

Булхарскá úчastníчкa Arina Yordanova, študentka 8. ročníka Strednej umelecko-priemyselnej školy „Sv. Luka“ в Sofii, získala špeciálnu cenu riaditeľky súťaže а členky poroty pani Pekarovičovej. Ocenený бол аj jej brat Nikola zo skupiny najmladších.

„Som obzvlášť hrdý, акo mimoriadny а splnomocnený veľvyslanec Bulharskej republiky в SR, же mám možnosť одовздаť tieto ocenenia talentovaným deťom а отвориť три výstavy – млáдым úчastníком súťaže а их hodnotiteľom – pani Felix с výstavou „Príbehy“ а pani Radoslava Hrabovská с „Narodenia“. Je jedno, kto akým jazykom hovorí а з ktorej časti sveta pochádza, dnes tu každý hovorí jazykom umenia. Ponorte sa до jeho kúzla! Prajem umelcom nové vrcholy в umení!“ Týmito slovami bulharského veľvyslancа sa skončilo ďalšie biennále Ex Libris Ad Personam.

ПЪТЯТ НА КОПРИНАТА

Копринената нишка е тънка, но много здрава. Развива се от пашкула, в който се е обвила гъсеницата, за да се превъплъти вътре на тайно място в пеперуда. Пашкулът се изсушава в специални сушилни, имаше преди години пашкулни фабрики. В момента на изсушаването съществото, което се е скрило вътре, умира, разбира се. То още не е пеперуда, но вече не е и гъсеница. И не успява да полети. Остава си в това състояние. Нишката на неговите пресъздавания се прекъсва, за да тръгне по световните модни подиуми нишката на неговата коприна. Човекът е demiurg, създател, използва животните и растенията, за да твори своя човешки свят. И вместо криле на пеперуди затрептяват копринени ръкави и крачоли. Една от първите ми заработени заплати беше след осми клас лятото като момче за всичко в пашкулна фабрика.

А още преди това в къщата на баба отделяхме напролет цяла стая, в която отглеждахме бубите, копринените гъсеници. В началото те се събират в кутия от шоколадови бонбони, малки черни зрънца. Тогава на всички тях едно листо от черница им стига за цял ден хранене. В края на процеса след около два месеца бубите са големи колкото показалеца на ръката ми, завзели са всички рафтове в стаята и отвътре се дочува едно постоянно гризене. С баща ми ходехме по съседните села да режем клонки от черници, събирахме шума и я сервирахме на стоката. Тя беше много лакома, подавах на някое животно листа и наблюдавах как го подкарва от единия край и за минути го оглозгва. Миризмата в стаята на бубите е един от незабравимите аромати, които никога повече няма да доловя, предполагам. Бубата е светлосива, почти бяла, такъв е цветът и на пашкула ѝ малко по-късно. Взимах по един-два пашкула и ги скривах, да не отидат за претопяване във фабриката. След седмица ги намирах с дупка. Животното си е сменило характера някоя нощ и от пълзящо се е превърнало в летящо.

Ние с вас всички сме гъсеници. Почти всички. Има и летящи хора, но са малко. Не става дума за самолети и техника. Някъде в трети клас бях, когато установих, че не ми достигат умения и знания, за да сглобя самолет там, в къщата на баба ми. Бях си събрал части от разни мотори, глава от цилиндър, колян вал, маховик, перка от вентилатор на магазин, която трябваше да се превърне във витло. Обаче като установих, че мечтата ми е твърде сложна, реших да скова делтапланер от пръчки и найлон. Три опита да скоча от сайванта с него направих, но и трите бяха неуспешни. Нямах поражения. Днес се страхувам да летя със самолет, задължително пия алкохол преди това. Скочих в тандем с парапланер край Сопот преди две години. Не изпитах нищо особено, само малко страх. Останалото ми беше като на филм, случваше се на

HODVÁBNÁ CESTA

Hodvábna niť je tenká, ale veľmi pevná. Vytvára sa z kukly, v ktorej je zabalená húsenica, aby sa vnútri na tajnom mieste inkarnovala na motýľa. Kokón sa suší v špeciálnych sušiarňach, pred rokmi tu boli továrne na kokóny. V momente sušenia tvor, ktorý sa vo vnútri skrýval, samozrejme umiera. Ešte to nie je motýľ, ale už to nie je ani húsenica. A nedarí sa mu lietať. V tomto stave zostáva. Niť jeho pretvárania sa pretrhne, aby sa niť jeho hodvábu dostala na svetové móla. Človek je demiurg, tvorca, používa zvieratá a rastliny na vytvorenie svojho ľudského sveta. A namiesto motýľích krídel sa chvejú hodvábne rukávy a nohavice. Jeden z mojich prvých zárobkov bol po ôsmej triede v lete ako chlapec pre všetko v továrni na kokóny.

A ešte predtým sme v dome starej mamy na jar vyhradili celú izbu, kde sme chovali chrobáčky, húsenice hodvábne. Na začiatku sa zhromažďujú v bonboniére, malé čierne fazuľky. Vtedy všetkým na celodenné jedenie stačí jeden list moruše. Na konci procesu, asi po dvoch mesiacoch, sú chrobáčky veľké ako ukazovák mojej ruky, zaberú všetky poličky v miestnosti a vo vnútri je počuť neustále hryzenie. S otcom sme chodili do susedných dedín rezať vetvičky moruše, zbierať lístie a podávať to tvorcu. Bol veľmi nenásytý, podal som list živočíchovi a sledoval som, ako ho z jedného konca ťahá a za pár minút ho obhrýza. Vôňa v chrobáčej izbe je jedna z nezabudnuteľných vôní, ktoré už hádam nikdy neucítim. Chrobák je svetlosivý, takmer biely, to je farba aj jeho kokónu o niečo neskôr. Brával som jeden-dva kokóny a schovával som ich, aby ich vo fabrike neroztopili. O týždeň neskôr som ich našiel s dierou. Zviera si jednu noc zmenilo charakter a z plaziaceho sa stalo lietajúce.

Vy a ja sme všetci húsenice. Takmer všetci. Sú aj lietajúci ľudia, ale je ich málo. Nejde o lietadlá a vybavenie. Bol som niekde v tretej triede, keď som zistil, že mi chýbajú zručnosti a znalosti na to, aby som tam, u starej mamy, poskladal lietadlo. Z dielne som mal zmontované diely rôznych motorov, hlavu valcov, kľukový hriadeľ, zotrvačník, lopatky ventilátora z obchodu, ktoré bolo treba prerobiť na vrtuľu. Keď som však zistil, že môj sen je príliš komplikovaný, rozhodol som sa vyrobiť závesný klzák z palíc a nylonu. Urobil som s ním tri pokusy o skok zo šopy, ale všetky tri boli neúspešné. K zraneniu osôb nedošlo. Dnes sa bojím letieť lietadlom, musím pred tým piť alkohol. Pred dvoma rokmi som skákal v tandeme s padákovým klzákom pri Sopote. Necítil som nič zvláštne, len trochu strachu. Ostatné bolo ako z filmu, stalo sa to niekomu inému, nie mne. Nebol tam žiadny adrenalín, žiadne vzrušenie, žiadne nadšenie. Vek z nás robí húsenice. Zvykneme si plaziť natoľko, že let prestáva byť našim snom.

Padáky a závesné klzáky sa kedysi vyrábali z hodvábu. Dnes existujú moderné syntetické materiály.

друг, не на мен. Нямахме адреналин, нито вълнение и възторг. Възрастта ни превръща в гъсеници. Свикваме с пълзенето дотолкова, че полетът спира да ни бъде мечта.

Парашутите и дельтапланерите преди време се изработвали от коприна. Днес вече има модерни синтетични материали. Окачва си човекът изкуствени криле, научава как действа аеродинамиката и полита. Но не изпитва нищо. Метаморфозирал е в друго същество. Не всеки, добре, не всеки. За себе си говоря. Всеки си знае за себе си.

Есенно време варяхме компоти и друга зимнина на огнището в двора. Мазето се пълнеше с буркани. Бъчвата се пълнеше с намачкано грозде. Гроздето почваше да променя характера си и от сладък сок се превъплъщаваше в горчива течност с различни свойства. Пътят на виното е като път на коприната. Хваща човекът нещо от природата и от него сътворява дреха или напитка. Понеже е творец. Нишката на годините се развива и развива. Колкото и да е здрава, понякога се скъсва най-неочаквано. Другото, което се е настанило завинаги в сърцето ми, но никога повече няма да доловя наяве, е гласът на тази моя баба, която правеше вино, вълнени чорапи и много други неща. Обичаше да се труди тя. Нейният глас само насън ми се явява понякога. Не помня какво ми казва, нишката е тънка. Тънка, но здрава. Сигурно ме пита какво се случва със света днес. Няма да може да го разбере. По никакъв начин. Сега, когато метаморфозираме като общество, гласовете и миризмите от миналото ме държат свързан с реалността. Защото това, което ни се представя като алтернативна реалност, е измама и илюзия, сушилна, фабрика. И имам нужда от нишките, за да живея. И от примера на летящите хора, които не са много, но все пак ги има. Те са ми тайното място, те са ми коприната, в която се уживам.

Автор: **Николай Фенерски**

„ЛЕШНИКОТРОШАЧА“ В СЛОВАШКИЯ НАРОДЕН ТЕАТЪР БКИ В БРАТИСЛАВА ЧЕСТВА СВОЯ 50 ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

На 6.11.2021 г. в историческата сграда на Словашкия народен театър в Братислава се състоя премиерата на „Лешникотрошача“ по Е. Т. А. Хофман. Спектакълът е дело на българската режисьорка Бисерка Колевска, авторка на повече от 40 постановки, които са отличени с десетки награди на различни международни фестивали. Креативността на българските творци се открии и чрез невероятните живописни костюми и изумителните маски

Човек си веся умелé кридла, учи са, ако фунгуе аеродинамика а лиета. Але он ни́ч не́цити. Пременил са на ину́ быто́ст. Ние все́тци, хей, ние все́тци. Хо́ворим о себе. Ка́ждý о себе вие.

На jесeнь сме вари́ли компóты а инé зимнé продукты на о́hnisku во дворе. Сутерéн бол пlнý poháров. Суд бол napлненý rozтлаченýм hрозном. Hрозно зачало менит́ свой charактер а зо сладкеj ш́тавы са зменило на horkú текyтину s рóзными vlastнoстáми. Cеста вiна je ako cesta hodváбу. Чlовек chытi niečo з пpи́роды а vytворí si з toho одеv alebo nápoj. Pretože je umelec. Vlákно roков са vyvíja а vyvíja. Akokoľvek je silné, niekedy са нечакане pretrhне. Дáлшiа vec, ktorá са navždy usadila в mojom srdci, але уж ju nikdy nebudem počúť, je hlas tejto mojej babičky, ktorá vyrábala víно, vlnené ponožky а mnoho iných vecí. Mala rada prácu. Jej hlas са mi objavuje len niekedy во sne. Nepamätám si, čo mi povedal, vlákно je tenké. Tenké, але silné. Určite са ma pýta, čo са dnes деje во svete. Nebude to vedieť pochopiť. V žiadnom prípade. Teraz, keď са ako spoločnosť meníme, hlasy а pachy minulosti ма udržiavajú в spojení с realitou. Pretože to, čo са nám prezentuje ako alternatívna realita, je klam а ilúzia, sušička, továreň. А ja potrebujem vlákна к životу. А príklady lietajúчих ľudí, ktorých ние je veľa, но stále су. Sú моjím тайným miestом, sú моjím hodváбом, до ktorého са zahaľujem.

Автор: **Nikolaj Fenersky**

LUSKÁČIK V SLOVENSKOM NÁRODNOM DIVADLE BKI V BRATISLAVE OSLAVUJE 50. VÝROČIE

Premiéra hry E. T. A. Hoffmana „Luskáčik“ са uskutočnila 6. novembra 2021 в historickej budove Slovenského národného divadla в Bratislave. Hra je dielom bulharskej režisérky Biserky Kolevskej, autorky viac ako 40 inscenácií, ktoré získali desiatky ocenení на róзных medzinárodných festivaloch. Kreativita bulharských umelcov vynikla aj

на сценографката Наталия Гочева, както и чрез драматичната музика на Нелко Коларов. Постановката бе реализирана с финансовата подкрепа на Нитранска област, кметството на град Нитра и БКИ в Братислава.

Театралното представление бе посветено на 50-годишнината от създаването на Българския културен институт в словашката столица и на 70-годишнината от основаването на Стария театър „Карол Спишак“ в Нитра. То се проведе под патронажа на Н. Пр. извънредния и пълномощен посланик на Р България г-н Васил Петков. В емоционалното си слово той заяви, че е щастлив да представи пред братиславската публика силата на българския талант. „Българският културен институт в Братислава навършва на 18 ноември тази година 50 години от своето създаване. През десетилетията той преминава през богат и смислен живот, който го превръща в място за изграждане на трайни връзки и приятелски отношения между словаци и българи, между творци от различни поколения. Това е мястото, където словаците опознават света на древната тракийска култура, света на българския фолклор, обичаи и традиции, където се корени общото славянско духовно наследство на българи и словаци още от времето на първоучителите и създателите на славянската писменост св. св. Кирил

prostredníctvom neuveriteľných malebných kostýmov a úžasných masiek scénoграфky Natalie Gočovej ako aj prostredníctvom dramatickej hudby Nelky Kolarovej. Predstavenie bolo realizované s finančnou podporou Nitrianskeho samosprávneho kraja, Kancelárie primátora mesta Nitry a BKI v Bratislave.

Divadelné predstavenie bolo venované 50. výročiu založenia Bulharského kultúrneho inštitútu v hlavnom meste Slovenska a k 70. výročiu založenia Starého divadla „Karol Spišák“ v Nitre. Konalo sa pod patronátom

J.E. mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Bulharskej republiky pána Vasila Petkova. V jeho emotívnom prejave povedal, že je šťastný, že môže predstaviť bratislavskému publiku silu bulharského talentu. „Bulharský kultúrny inštitút v Bratislave oslavuje 18. novembra tohto roku 50. výročie svojho vzniku. Počas desaťročí prešiel bohatým a zmysluplným životom, ktorý ho premenil na miesto budovania trvalých väzieb a priateľských vzťahov medzi Slováckmi a Bulharmi, medzi umelcami rôznych generácií. Je to miesto, kde Slováci spoznávajú svet starodávnej tráckej kultúry, svet bulharského folklóru, zvykov a tradícií, kde je zakorenené spoločné slovanské duchovné dedičstvo Bulharov a Slovákov už od čias prvých učiteľov a tvorcov slovanského písma, Cyrila a Metoda,“ povedal

и Методий", заяви посланик Петков. Той благодари на словашкото Министерство на културата, на словашките творчески съюзи и културни организации и фестивали, на кмета на Старе Место г-жа Зузана Ауфрихтова за партньорската подкрепа. Благодарни още на ръководителя на Стария театър в Нитра г-н Мартин Кусенда за великолепната постановка и за неговата висока оценка на българската театрална школа, както и на директора на Словашкия народен театър г-н Матей Дърличка за гостоприемството. От своя страна г-н Кусенда честити юбилея на БКИ, благодари на членовете на неговия екип за съдействието през последните години и пожела дълъг живот и творческо сътрудничество между двете институции юбилери.

Директорката на БКИ г-жа Ваня Радева прие с благодарност високата оценка и подчерта, че въпреки пандемичните условия, Институтът и занаят ще се старее да покрива критериите за висок стандарт на творческите изяви. Публиката и особено малките зрители останаха очаровани от нестандартния прочит на известната история, излязла под перото на Хофман. След нестихващите аплаузи празникът продължи в новоткритата след основен ремонт зала на БКИ. Честито и на многия лета на юбиларите!

Автор: БКИ

АДВЕНТЪТ И ЖИВОТЪТ В НАШАТА ДЕТСКА ГРАДИНА ПРЕДИ НЕГО...

По време на Адвента всеки ден заедно с нашите деца създавахме магично предколедно настроение. Печяхме коледни меденки, пеехме коледни песни, учехме коледни

вељвсланец Петков.

Подъаковал са Ministerstvu kultúry SR, Slovenským tvorivým zväzom a kultúrnym organizáciám a festivalom a starostke Starého Mesta Zuzane Aufrichtovej za partnerskú podporu. Podъаковал aj riaditeľovi Starého divadla v Nitre pánovi Martinovi Kusendovi za veľkolepú inscenáciu a jeho vysoké ocenenie Bulharskej divadelnej školy, ako aj riaditeľovi Slovenského národného divadla pánovi Matejovi Darlichkovi za pohostinnosť. Pán Kusenda zablahoželal k výročiu BKI, podъаковал členom svojho tímu za spoluprácu v uplynulých rokoch a zaželal dlhú životnosť a tvorivú spoluprácu medzi oboma inštitúciami.

Riaditeľka BKI, pani Vanya Radeva, vďačne prijala vysoké hodnotenie a zdôraznila, že aj napriek pandemickým podmienkam sa inštitút bude naďalej snažiť spĺňať kritériá vysokého štandardu tvorivých výkonov.

Divákov a najmä tých mladých zaujalo nevšedné spracovanie diela z pera Hoffmana. Po neutíchajúcom potlesku slávnosť pokračovala v novootvorenej zrekonštruovanej sále v BKI.

ADVENT A ŽIVOT V NAŠEJ ŠKÔLKE PRED NÍM....

Predvianočnú tajomnú náladu sme si vytvárali s deťmi v adventnom období každý deň. Piekli sme vianočné medovníčky, spievali vianočné koledy, učili sme sa vianočné básničky, tančeka, rozprávali sme sa o zvykoch a tradíciách bulharských Vianoc, tvorili sme a vyrábali rôzne vianočné ozdoby a s veľkou radosťou sme privítali darčeky od Mikuláša (Ďado Koleda). Adventné obdobie má s deťmi svoje čaro, je plné očakávania a deti tak spoznávali vianočný príbeh.

Ale počas roka 2021 sme spoznávali oveľa viac. Deti

стихотворения, танци, говорехме за обичаите и традициите на българската Коледа, създавахме и изработвахме различни коледни украси. И с най-голямо удоволствие посрещяхме подаръците от Дядо Коледа. Периодът на Адвента, прекаран в компанията на деца, има своето очарование, изпълнен е с незабравими очаквания. Децата се запознават с магията, наречена Коледа.

През цялата 2021 г. научавахме и много други неща. Децата имаха възможност да се запознаят и активно да участват в дейности, насочени към опознаване на българските традиции и развиване на художествени умения за изяви в областта

mali hlavne možnosť oboznámiť sa a aktívne sa zapojiť do činností zameraných na spoznávanie bulharských tradícií a na rozvoj umeleckých zručností a umeleckého prejavu v oblasti národnostného folklóru. Naša škôlka, tak ako po minulé roky, sa zapojila do projektu Folklórna dúha 2021, ktorej autorom je OZ Priateľov Bulharskej školy a projekt bol podporený Fondom na podporu kultúry národnostných menšín. V rámci kultúrno-vzdelávacích aktivít a tvorivých dielní, ktoré sa konali na našej škôlke, sa deti vo februári oboznámili s tradíciou Kukerov. Mesiac máj sa niesol v znamení „Bulharských ľudových hier“. Deti sa naučili a zahráli tradičné detské bulharské hry ako Portál kráľ, Biele

на фолклора. Нашата детска градина, както и предишните години, участва в проекта „Фолклорна дъга 2021“, чийто автор е Гражданското сдружение „Приатели на Българското училище „Христо Ботев“ в Братислава“. Самият проект се осъществява със съдействието на Фонда за подкрепа на културата на националните малцинства. В рамките на културно-образователната дейност и творческите работилници, проведени в нашата детска градина, през февруари децата се запознаха с кукерските обичаи. Месец май мина под знака на българските народни игри. Децата разучиха и играха характерни български детски игри като „Кралю порталю“,

motýle a Kapitán, kapitán, čo je more. A na jeseň sme si zase s deťmi piekli tradičnú tikvu a vyrábali jesenných strašiakov spolu s rodičmi detí. Všetky tieto tvorivé dielne majú pre deti veľký význam, sú profesionálne pripravené a ich realizácia má pomerne vysokú úroveň. Ale najdôležitejšie je, že deti pri nich zažívajú nové veci s radosťou.

Na škôlke je veľmi aktívny krúžok bulharských tancov pod vedením pani učiteľky Mgr. Petranky Ilievu. Krúžok má vo svojom repertuári krásne bulharské ľudové tance, choreograficky pekne spracované a deti sa ich učia s ľahkosťou a hlavne s radosťou. Odmenou je pre nich vystúpenie pre svojich rodičov. I keď v tejto

„Бели пеперудки“ и „Капитане, капитане, какво е морето“. А през есента пекохме традиционната тиква и правихме есенни плашила заедно с децата и техните родители. Тези творчески работилници, които са професионално подготвени, а изпълнението им е на сравнително високо ниво, са от съществено значение за развитието на децата. Но най-важното е, че децата изживяват новите за тях неща с въодушевление.

В детската градина активна дейност развива танцовата трупа, ръководена от учителката г-жа Петранка Илиева. В репертоара си има красиви български народни танци с прецизна хореографска обработка. Децата ги разучават с лекота и най-вече с радост. Като награда за тях е да изпълнят танците пред своите родители, баби и дядовци, макар и на видеозаписи заради пандемията.

Нашата детска градина „живее в български дух“ целогодишно и в нея винаги се усеща приятна приятелска атмосфера.

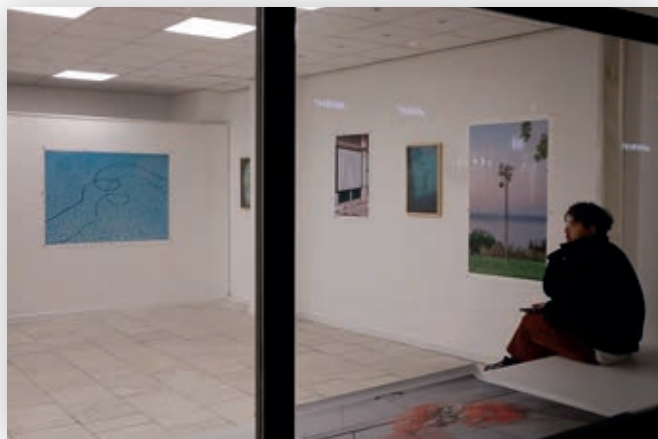
Автор: **Мариана Капраликова, директор на детска градина „Христо Ботев“**

31. МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ НА ФОТОГРАФИЯТА „КАК ДА СЕ НАУЧИМ ДА НЕ ВИЖДАМЕ“ НА МИХАИЛ НОВАКОВ

На 4.11.2021 г. Българският културен институт в Братислава отвори врати за 31. Международен фестивал на фотографията с индивидуалната изложбата „Как да се научим да не виждаме“, дело на младия фотограф и визуален артист Михаил Новаков. Тя се проведе под патронажа на Н. Пр. извънредния и пълномощен посланик на Р България в Словакия г-н Васил Петков. Директорката на БКИ г-жа Ваня Радева представи проф. Вацлав Мацек, кинематограф и организатор на Фестивала, с думите, че той е голям

ценител на българския талант в областта на фотографията. Проф. Мацек приветства Института за ежегодната съвместна работа и подкрепа и изрази възхищение от усилията на страната ни, която е завоювала своето достойно място на средноевропейската сцена на фотографското изкуство.

Кураторът на изложбата „Как да се научим да не виждаме“ Васил Владимиров изрази своята и

pandemickej dobe si ich majú možnosť rodičia a starí rodičia pozrieť len prostredníctvom videozáznamov. Naša škôlka „Žije bulharským duchom,“ počas celého roka a je v nej cítiť dobrú priateľskú atmosféru.

Mgr. Marianna Kapráliková
Riaditeľka MŠ Christa Boteva

31. MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL FOTOGRAFIE „AKO SA NAUČIŤ NEVIDIEŤ“ OD MICHAILA NOVAKOVA

Bulharský kultúrny inštitút v Bratislave otvoril 4. novembra 2021 svoje brány pre 31. ročník Medzinárodného festivalu fotografie individuálnou výstavou mladého fotografa a vizuálneho umelca Michaila Novakova „Ako sa naučiť nevidieť“.

Konala sa pod záštitou JE mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Bulharskej republiky na Slovensku, pána Vasila Petkova. Riaditeľka BKI pani Vanya Radeva predstavila prof. Václava Maceka, kinematografa a organizátora festivalu, ako veľkého znalca bulharských talentov v oblasti fotografie. Prof. Macek poďakoval inštitútu za každoročnú spoločnú prácu a podporu a vyjadril obdiv k úsiliu našej krajiny, ktorá si vydobyla svoje právoplatné miesto na

на автора благодарност за дебюта и отбеляза, че фотографският подход на М. Новаков носи знакови елементи от комерсиалната фотография – нейните ярки цветове, дълбоки сенки и използване на ефектите на програмата „флаш“.

В „Как да се научим да не виждаме“ той обръща внимание на необикновени обекти и предмети, част от заобикалящата ни реалност, на които авторът вмениява нови значения и усещания. Правейки им дисекция през критичната лупа на своята камера, обектите са трансформирани във фетиши, в кичозни версии на самите тях. За зрителите става много трудно да различат дали това, което виждат, е оригинал, или инсталация, дали е реално, или е симулация.

Заглавието на изложбата е заимствано от концепцията за отказа да учиш – процес, в който се освобождаваш от остарели модели и predispozicii, които влияят върху начина на мислене. Михаил Новаков по един хумористично-остроумен начин създава настроение и ни води към ученето да престанем да виждаме, за да започнем да виждаме отново, но по нов начин. Основната тема на неговите творби е градската култура, наблюдението на обществото, младежката култура. Участвал е в три самостоятелни изложби и в множество колективни.

„ПО СЪПКИТЕ НА СЛАВНОТО МИНАЛО“ И „КОЛИ“ НА ТАНДЕМА МИСИРКОВ - БОГДАНОВ

Фотоизложбата инсталация „По стъпките на славното минало“ на Борис Мисирков и Георги Богданов представи БКИ в красивия дворец „Пистори“ на 4.11.2021 г. Вернисажът е в рамките на 31. Международен фестивал „Месец на фотографията 2021“ и е под патронажа на Н. Пр. извънредния и пълномощен

stredoeurópskej scéne fotografického umenia.

Kurátor výstavy „Ako sa naučiť nevidieť“ Vasil' Vladimirov vyjadril vďaka autorovi za debut a poznamenal, že fotografický prístup M. Novakova prináša výrazné prvky komerčnej fotografie – jej žiarivé farby, hlboké tieňe a využitie efektov programu Flash.

V knihe Ako sa naučiť nevidieť upozorňuje na nezvyčajné predmety a objekty, súčasť reality okolo nás, ktorým autor vnucuje nové významy a vnemy. Tým, že ich rozoberieme cez kritickú lupu jeho fotoaparátu, sa objekty premenia na fetiš, na gýčové verzie samých seba. Pre divákov je veľmi ťažké rozlíšiť či to, čo vidia, je originál alebo inštalácia, či je to skutočné alebo simulácia. Názov výstavy je vypožičaný z konceptu odmietania učenia – procesu, v ktorom sa

zbavujete zastaraných modelov a predispozícií, ktoré ovplyvňujú spôsob myslenia. Mihail Novakov vtípnym spôsobom vytvára náladu a vedie nás k tomu, aby sme sa naučili prestať vidieť, aby sme začali vidieť znova, ale novým spôsobom. Hlavnou témou jeho diel je mestská kultúra, pozorovanie spoločnosti, kultúra mládeže. Zúčastnil sa troch samostatných výstav a mnohých kolektívnych výstav.

„PO STOPÁCH SLÁVNEJ MINULOSTI“ A „AUTÁ“ TANDEMU MISIRKOV - BOGDANOV

Inštalácia výstavy fotografií „Po stopách slávnej minulosti“ Borisa Misirkova a Georgiho Bogdanova predstavil BKI v nádhernom Pistoriho paláci 4. novembra 2021. Vernisáž je súčasťou 31. ročníka medzinárodného festivalu „Mesiac fotografie 2021“, resp. je pod patronátom J.E. mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Bulharskej republiky na Slovensku, pána Vasila Petkova. Na druhý deň premietli slovenskému publiku film „Autá“, v ktorom dvaja fotografi, výtvarníci a kinematografi rozvinuli tému výstavy – ako občania

посланник на Р България в Словакия г-н Васил Петков. На следващия ден пред словашката публика бе прожектиран филмът „Коли“, в който двамата фотографи, художници и кинематографисти развиват темата на изложбата – как гражданите от бившия соцлагер нахлуват в Запада след промените, седейки зад воланите на своите коли социалистическо производство. Возилата са тромави, не до дя л а н и , неатрактивни, но смело потеглят по пътя на демокрацията, а някои от тях остават паркирани зад Берлинската стена, като символ на раздялата с миналото, наречено от авторите „славна“. В изложбата са подбрани стилни кадри, свързани с колекционерската стойност на

б ý в а л é h o socialistického tábora po zmenách vtrhli na Západ, sediaci za volantom svojich socialistických áut. Vozidlá sú nemotorné, neupravené, neatraktívne, ale odvážne sa vydávajú na cestu k demokracii a časť z nich zostáva zaparkovaná za Berlínskym múrom, ako symbol rozlúčky s minulosťou, ktorú autori nazývajú „slávna“. Výstava vyberá štýlové zábery súvisiace so z b e r a t e ľ s k o u hodnotou áut v súčasnosti a ich nových majiteľov.

Fotografické kompozície B. Misirkova a G. Bogdanova sú štýlovo rôznorodé a možno ich charakterizovať pojmom „produkčný dokument“. Obaja pracujú výlučne v tandeme. Ich diela sú prezentované v individuálnych a kolektívnych výstavách fotografie a súčasného umenia v Európe a

автомобилите днес и новите им собственици.

Фотографските композиции на Б. Мисирков и Г. Богданов са стилово разнообразни и могат да се характеризират с термина „постановъчна документалистика“. Двамата работят изключително в тандем. Работите им са представяни в самостоятелни и колективни изложби на фотография и съвременно изкуство в Европа и САЩ. Те са съучредители на Българското фотографско сдружение и основатели на продуцентска компания АГИТПРОП. В последно време се насочват към киното и авторските визуални произведения. Сценаристи и режисьори са на документалните филми „Софийският ладино клуб“, „Дворците на народа“ и „Най-сладкото“. Куратори са на редица фотографски изложби.

НОВИНИ ОТ ПОСОЛСТВОТО НА Р БЪЛГАРИЯ В СЛОВАКИЯ

жени

Отбелязване на Международния ден за премахване на насилието срещу жени

Посолството ни в Братислава се включи в отбелязването на Международния ден за премахване на насилието срещу жени – 25 ноември. Извънредният и пълномощен посланик на България в Словашката република Васил Петков подкрепи инициатива на президента на страната Зузана Чапутова и се присъедини към кампанията „Да спрем насилието срещу жени“.

Spojených štátoch. Sú spoluzakladateľmi Bulharskej fotografickej asociácie a zakladatelia produkčnej spoločnosti AGITPROP. V poslednej dobe sa zameriavajú na kinematografiu a autorskú vizuálnu tvorbu. Sú scenáristami a režisérmi dokumentov „Sofijski Ladino Klub“, „Hrady národa“ a „Najsladšie“. Sú kurátormi množstva fotografických výstav.

SPRÁVY Z VEĽVYSLANECTVA BULHARSKEJ REPUBLIKY NA SLOVENSKU

ženách

Oslava Medzinárodného dňa odstránenia násilia páchaného na

Naša ambasáda v Bratislave sa zúčastnila na oslave Medzinárodného dňa odstránenia násilia páchaného na ženách - 25. novembra. Mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Bulharska v SR Vasil Petkov podporil iniciatívu prezidentky krajiny Zuzany Čaputovej a zapojil sa do kampane „Stop násiliu na ženách“.

Работно време на Консулската служба

От 29 ноември 2021 г. Консулската служба в Братислава ще приема граждани в понеделник, сряда и петък от 10:00 до 12:00 ч.

Във връзка с въведения на 25.11.2021 г. от правителството на Словацката република локдаун Посолството на Република България в Братислава определя следния режим на работа на Консулската служба:

- понеделник, сряда и петък от 10:00 до 12:00 ч
- приемно време за граждани, при спазване на строги противоепидемични мерки;
- при спешни и неотложни случаи гражданите могат да се обадят на дежурния консулски телефон: +421 911 284 229.

България – член на Комитета за световното наследство на ЮНЕСКО

България беше избрана за член на Комитета за световното наследство на ЮНЕСКО по време на 23-та сесия на Общото събрание на държавите страни по Конвенцията за световното наследство, която се провежда през ноември в Париж. Това е най-престижният орган на ЮНЕСКО, в който участват 21 държави.

Изборът на България е признание за активната работа на страната ни по програмите на ЮНЕСКО в областта на световното културно и природно наследство. Това е и резултат от усилията по издигането и събирането на подкрепа за българската кандидатура, за което основен принос имат Националната комисия на Република България за ЮНЕСКО, чиято дейност се координира от МВНР и посолството ни в Париж.

България е вписала в Списъка на световното наследство общо 10 културни и природни обекти с изключителна стойност за човечеството. Това са Мадарският конник, Боянската църква, Казанлъшката гробница, Старият Несебър, Рилският манастир, Скалните църкви в Иваново, Тракийската гробница в Свещари, Националният парк „Пирин“, Биосферният резерват „Сребърна“ и, съвместно с други европейски държави, елементи от обекта „Старите букови гори в Европа“.

През 2022 г. Националната комисия за ЮНЕСКО планира редица събития, с които ще бъде отбелязана 50-годишнината от приемането на Конвенцията за световното наследство.

Pracovná doba konzulárnej služby

Od 29. novembra 2021 bude Konzulárna služba v Bratislave prijímať občanov v pondelok, stredu a piatok od 10:00 do 12:00.

V súvislosti s podmienkami, ktoré zaviedla vláda Slovenskej republiky dňa 25. novembra 2021, Velvyslanectvo Bulharskej republiky v Bratislave určuje nasledujúci režim činnosti konzulárnej služby:

- Pondelok, Streda a Piatok od 10:00 do 12:00 - čas prijímania občanov za prísnych protiepidemických opatrení;
- v núdzových a naliehavých prípadoch môžu občania zavolať na konzulárny úrad: +421 911 284 229.

Bulharsko - Člen Výboru svetového dedičstva UNESCO

Bulharsko bolo zvolené za člena Výboru pre svetové dedičstvo UNESCO na 23. zasadnutí Valného zhromaždenia štátov Dohovoru o svetovom dedičstve, ktoré sa koná v novembri v Paríži. Ide o najprestížnejší orgán UNESCO, na ktorom sa podieľa 21 krajín.

Výber Bulharska je uznaním aktívnej práce našej krajiny v rámci programov UNESCO v oblasti svetového kultúrneho a prírodného dedičstva. Aj to je výsledkom snáh získať a zozbierať podporu pre bulharskú kandidatúru, na ktorej má významný podiel Národná komisia Bulharskej republiky pre UNESCO, ktorej činnosť je koordinovaná Ministerstvom zahraničných vecí BR a našou ambasádou v Paríži.

Bulharsko zapísalo do zoznamu svetového dedičstva celkovo 10 kultúrnych a prírodných lokalít výnimočnej hodnoty pre ľudstvo. Ide o Mадарského jazdca, Bojanský kostol, Kazanlaskú hrobku, Starý Nesebar, Rilský kláštor, Skalné kostoly v Ivanove, Trácku hrobku v Sveshtari, Národný park Pirin, biosférickú rezerváciu Srebarna a spolu s ďalšími európskymi krajinami prvky lokalít „Staré bukové lesy v Európe“.

V roku 2022 Národná komisia UNESCO plánuje sériu podujatí pri príležitosti 50. výročia prijatia Dohovoru o svetovom dedičstve.

**СЪНАРОДНИК
KRAJAN**